

СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ –
НОВИЙ СЕРВІС СИСТЕМИ БПД

Сім із десяти опитаних мешканців Броварів знають про систему надання безоплатної правової допомоги, що діє в Україні. 51% респондентів готові звернутися до системи БПД у разі потреби, ще 37% – швидше за все звернуться. Такі дані опитування щодо правової обізнаності мешканців Броварів, що було проведено у травні-червні 2019 року працівниками системи БПД.

«Ми започаткували новий сервіс у системі безоплатної правової допомоги – проведення досліджень правових потреб громад. Цей інструмент дає можливість зрозуміти, які правові послуги потрібні людям. Цей сервіс буде корисним для державних органів, громадських організацій, які дотичні до сфери доступу до правосуддя», – зазначив директор Координаційного центру з надання правової допомоги Олександр Бонюк.

Дані соціологічного дослідження свідчать про позитивне сприйняття системи БПД мешканцями Броварів та високу готовність користуватися її послугами.

«Майже 60% броварчан знають про місцевий центр з надання БВПД у Броварах. У правопросвіт-

ницькій роботі ми співпрацюємо з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями», – розповіла директор Броварського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Катерина Лиско.

Найкраще броварчани обізнані про те, що при затриманні особа має право на негайний виклик адвоката: знають про це троє з чотирьох респондентів. Близько третини згадали, що особа має право відмовлятися давати показання і пояснення до прибуття адвоката, а також вимагати, щоб про затримання негайно повідомили членів сім'ї. Кожен четвертий знає, що затриманий має право на побачення наодинці з адвокатом.

Окремий блок питань стосу-

вався теми домашнього насильства. Четверо з десяти опитаних коли-небудь у житті страждали від домашнього насильства, а для кожного п'ятого ця проблема наразі актуальна.

Це перше опитування, проведене самостійно системою БПД. Методологія опитування розроблена фахівцями Київського міжнародного інституту соціології. Розроблений інструментарій стане основою системного вивчення правових потреб громад системою БПД. Їхні результати допоможуть узагальнити досвід та спрогнозувати потребу у правовому захисті певних категорій громадян, визначити оптимальні шляхи та засоби вдосконалення правової допомоги.

У ВОСЬМИ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ ВЖЕ ПРАЦЮЮТЬ СІМЕЙНІ РАДНИКИ

З липня цього року сімейні радники працюють у Харкові, Луцьку та Сумах. Вони приймають громадян у місцевих центрах з надання БВПД. Нагадаємо, ініціатива «Сімейні радники» стартувала у жовтні минулого року у Києві та Одесі. У листопаді до неї приєдналися Львів, Миколаїв та Рівне.

Про необхідність діяльності інституції, що спеціалізується на допомозі у вирішенні саме сімейних проблем свідчить такі цифри: протягом минулого року до місцевих центрів з надання БВПД звернулася 241 особа, яка постраждала від домашнього насильства. Це лише 0,3% від загальної кількості клієнтів. Зрозуміло, що переважна більшість українців поки що не наважується говорити про свої сімейні проблеми.

«Одне із основних завдань сімейних радників – допомогти виявити випадки домашнього насильства. Переконалий, що завдяки нашій спільній роботі суспільство ще більше дізнається про цю проблему, постраждалі будуть захищати свої права з нашою допомогою», – сказав директор Регіонального центру з надання БВПД у Луганській та Харківській областях Анатолій Бородавка.

Останнім часом завдяки правопросвітницьким кампаніям, діяльності сімейних радників ситуація змінюється на краще. Попит на консультації юристів та допомогу адвокатів системи БПД з сімейних питань зростає.

«З початку цього року у Волинській області до місцевих центрів з надання БВПД надійшло майже 650 звернень з сімейних питань. У трійці найпоширеніших питань – аліменти, розлучення та насильство в сім'ї», – зазначила директорка Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області Наталія Смолярчук.

Сімейні радники не є представниками органів влади, вони не надають юридичні послуги. Вони – комунікатори між людьми, які мають правові проблеми у родині, та установами, що покликані надавати допомогу.

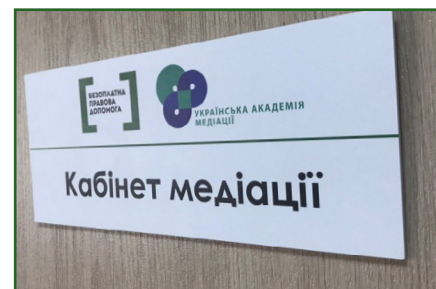
«Наші сімейні радниці не лише прийматимуть громадян двічі на тиждень у місцевому центрі з надання БВПД, а й братимуть участь у спільних виїздах до мешканців територіальних громад з фахівцями системи БПД», – розповіла директор Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області Олена Демченко.

КАБІНЕТ МЕДІАЦІЇ ДЛЯ КЛІЄНТІВ СИСТЕМИ БПД ВІДКРИТО У ВІННИЦІ

Клієнти системи БПД відтепер мають можливість на умовах про bono вирішити сімейні та спадкові спори за допомогою медіатора на базі Вінницького місцевого центру з надання БВПД за адресою: вул. Порики, 29, м. Вінниця. Сімейна медіаторка, волонтерка Громадської спілки «Українська академія медіації» Ірина Доценко надаватиме свої послуги клієн-

там системи БПД на безоплатній основі в рамках проекту «Забезпечення доступу вразливих груп населення до медіації у сімейних та спадкових спорах». З нагоди відкриття кабінету медіації відбувся круглий стіл за участю медіаторів, представників системи БПД, суддівської та правничої спільноти. Під час круглого столу були напрацьовані шляхи взаємодії з

системою БПД для забезпечення доступу до медіації, а також обговорили питання, які виникають під час пропонування клієнтам альтернативного способу вирішення конфліктів.

■ ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ ВЧИТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ ВИРІШУВАТИ КОНФЛІКТИ

Діти не завжди вміють вирішувати конфлікти. Іноді неповнолітні не розуміють, що обраний ними шлях – це кримінальне правопорушення, за яке доведеться відповідати за законом. Участь у пілотному проекті «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину» надає дітям можливість усвідомити, що у боротьбі за свою правоту не можна порушувати закон.

Два хлопці, один із яких неповнолітній, посварилися через борг. Неповнолітній взяв у свого старшого товариша телефон, начебто подзвонити, а потім зникнув разом із «заставним майном». Старший хлопець написав заяву у поліцію.

Необачливий вчинок міг би коштувати неповнолітньому дуже дорого. Але хлопець отримав шанс виправити помилку, якої він припустився, взявши участь

у програмі відновлення. Медіація надала можливість неповнолітньому та потерпілому знайти шляхи до порозуміння. Хлопці примирилися і стали друзями.

Заходи з ресоціалізації неповнолітнього склалися з індивідуальних бесід із психологом, консультацій, тренінгових занять. Щире бажання ніколи не повторювати подібної ситуації, вирішувати конфлікти у правовий спосіб – го-

ловний урок, який виніс хлопець після участі у програмі відновлення.

Пілотний проект «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину» реалізується на базі системи надання безоплатної правової допомоги у Донецькій, Одеській, Львівській, Луганській, Миколаївській та Харківській областях.

■ 150 ТИСЯЧ ТЕЛЕФОННИХ ПРАВОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ ЗА ДВА РОКИ

Два роки тому, у липні 2017-го, на базі Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області відкрився відділ контакт-центру, який спеціалізується на наданні правової інформації, консультацій та роз'яснень з правових питань. За цей час українці 150 тис. разів скористалися можливістю отримати правову консультацію, зателефонувавши до єдиного контакт-центру системи БПД.

Обізнаність українців про єдиний телефонний номер 0 800 213 103 досить висока. Нещодавно система БПД провела соціологічне дослідження правових потреб мешканців Броварів. Виявилось, що 21%

опитаних, тобто, кожен п'ятий, знає про те, що за номером єдиного контакт-центру можна отримати консультацію з правових питань.

Наразі роботу контакт-центру у Сумах забезпечують 9 фахівців. Якщо з моменту відкриття відділу та до кінця 2017 року, тобто майже за півроку, надійшло 24 тис. дзвінків, то за 2018 рік – 72 тис. З початку цього року до контактного центру надійшло вже понад 50 тис. дзвінків з метою отримання прав-

ових консультацій та роз'яснень.

Найчастіше українців цікавили питання щодо стягнення аліментів, зміни місця голосування, реєстрації місця проживання, заборгованості по кредитах, розірвання шлюбу. Багато дзвінків було щодо надання правових консультацій з приводу трудових відносин, контрактів

на проходження військової служби, відчуження земельної ділянки, заборгованості з оплати комунальних послуг та інші.

НОВИНИ З РЕГІОНІВ

ФАХІВЦІ СИСТЕМИ БПД ЧЕРНІГІВЩИНИ – ПРО ПРАВА УВ'ЯЗНЕНИХ ЖІНОК

Працівники регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області та Чернігівського місцевого центру з надання БВПД провели інформаційно-роз'яснювальний захід у Чернігівській виправній колонії.

Фахівці системи БПД розповіли про права засуджених жінок. Учасниці зустрічі дізналися про систему БПД, шляхи захисту своїх прав у разі їх порушення, а також куди потрібно звертатись та про порядок цих звернень. У приміщенні Чернігівської виправної ко-

лонії працював дистанційний пункт доступу до БПД. Сім жінок звернулися за отриманням правової допомоги. Були надані консультації щодо виконання рішення суду про стягнення аліментів на дитину, порядку визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням, розірвання шлюбу, позбавлення батьківських прав, порядку та підстав умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, стягнення заборгованості за кредитним договором та ін.

ПРАВОВІ КВЕСТИ – ТРАДИЦІЯ ДЛЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ПОЛТАВЩИНИ

Інформаційно-просвітницькі квести «Від знання до безпеки» вже стали традицією серед учнівської молоді Полтавщини. З початку цього року такі квести вже відбулися у селищі Опішня, містах Зінькові та Полтаві. Останній – у дитячому спортивно-оздоровчому центрі «Горизонт» Кременчуцького району.

Квести мають на меті виховати в дітей інтерес до правових знань, популяризувати правові поняття, сформувати правову культуру, інформувати про систему БПД, органи юстиції, поліцію. Разом з представ-

никами Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області, Горішньоплавнівського бюро правової допомоги учасники квесту розгадували завдання правові вікторини та кросворди, складали пазли на правову тематику, відповідали на запитання з чорного ящика. Після проходження локації діти отримали буклети на правову тематику, розроблені Координаційним центром з надання правової допомоги та Регіональним центром з надання БВПД у Полтавській області з питань, що стосуються захисту прав дітей та паспорти прав дитини.

У ЧЕРВОНОГРАДІ РОЗПОЧАЛИ РОБОТУ ДИСТАНЦІЙНІ ПУНКТИ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Дев'ять дистанційних пунктів консультування розпочали свою роботу на базі бібліотек Червонограда, Гірнича та Соснівки, що на Львівщині, в рамках партнерського проекту «Територія права» Червоноградського МЦ з надання БВПД та громадської організації «Молодіжний ініціативний центр» за підтримки МФ «Відродження». Координуватимуть роботу дистанційних пунктів контактні особи – бібліотекарі, які успішно завершили навчальний курс у супроводі фахівців місцевого центру та адвокатів, що надають БВПД. Учасники проекту

ознайомилися з основами сімейного, спадкового, земельного, трудового законодавства, повноваженнями органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, функціонуванням платформи правових консультацій WikiLegalAid, змістом основних реформ, структуруванням та інструментами подачі інформації при проведенні правопросвітницьких заходів тощо.

Надалі на базі дистанційних пунктів мешканці отримуватимуть актуальну правову інформацію, скайп-консультації, долучатимуться до інформаційних та правопросвітницьких заходів.

АДВОКАТКА СИСТЕМИ БПД ДОПОМОГЛА ОСКАРЖИТИ РІШЕННЯ ПРО ПОВЕРНЕННЯ КОШТІВ

Понад 60 тис. грн. надміру перерахованої субсидії довелося би сплатити клієнтці Старокостянтинівського місцевого центру з надання БВПД за рішенням управління соцзахисту. Фахівчиня МЦ Олександра Боровик оскаржила таке рішення до суду.

Клієнтка, яка звернулася по правову допомогу до МЦ, отримувала субсидію на оплату житлово-комунальних послуг. Проте згодом вона дізналася, що не має права на субсидію. Фахівчиня МЦ підготувала до суду позовну заяву, у якій вказала, що при прийнятті та перевірці документів для призначення субсидії посадові особи припустилися порушень.

Адміністративний позов, який подала клієнтка місцевого центру, Хмельницький окружний адміністратив-

ний суд прийняв до розгляду та відкрив провадження у справі. Від управління соцзахисту до суду надійшов відзив, у якому відповідач по справі зазначив, що кошти, зняті з особових рахунків організацій – надавачів послуг, повернуті. З огляду на те, що суб'єкт владних повноважень виправив оскаржувані порушення, ухвалою суду провадження у справі закрито.

